

Elektronika a Mikroelektronika A4B34EM

6. přednáška

- Výrobní proces
- Příprava substrátů
- Litografie

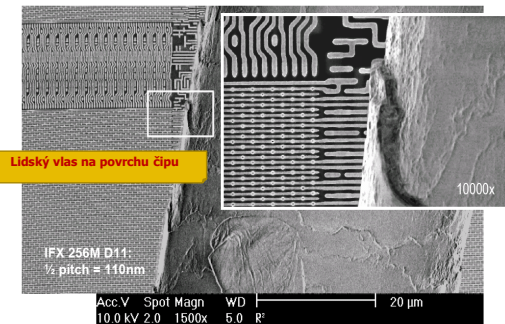
Jak integrovat
1 000 000 000
Součástek na 1 cm²

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

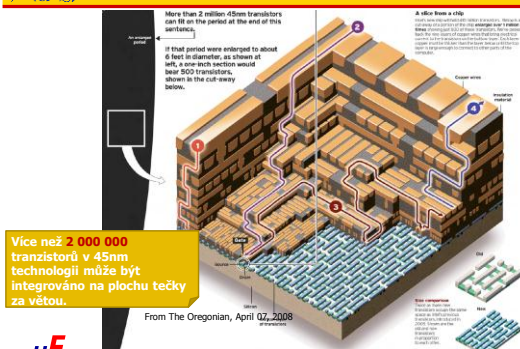
Je to velmi malý svět ...

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Je to velmi malý svět ...

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

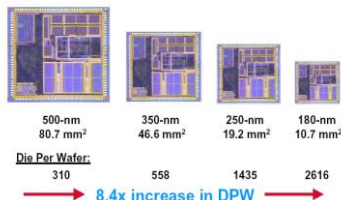

Výrobní proces

Proč je integrace tak výhodná?

- Vyšší funkční schopnost
- Vyšší rychlost
- Vyšší spolehlivost
- Nižší spotřeba energie
- Nižší cena
- Vytváření miliard identických elektronických součástek se 100% stavem

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Základní operace vytváření IO

- Příprava monokrystalů a substrátů
- Litografie
- Leptání
- Termická oxidace Si
- Difúze
- Implantace
- Fyzikální, chemické vytváření vrstev
- Epitaxe
- Pouzdření

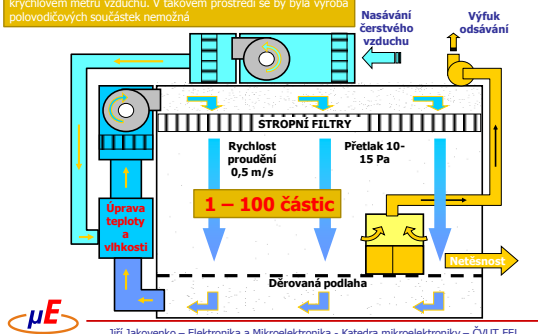

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Čisté prostory

V běžném prostředí je asi 10 000 000 prachových částic v krychlovém metru vzduchu. V takovém prostředí se by byla výroba polovodičových součástek nemožná

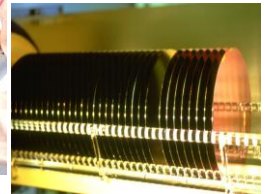

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Čistota = půl zdraví...
Ve výrobním procesu 10 = celé

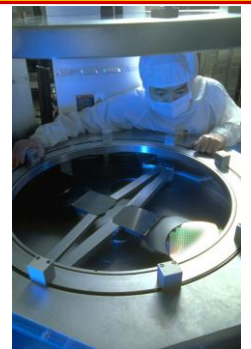
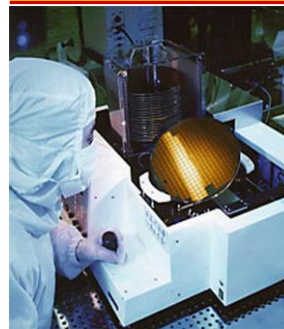
Speciální oděv, boty, rukavice, roušky

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Technologické pracoviště

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Výroba integrovaných obvodů - video

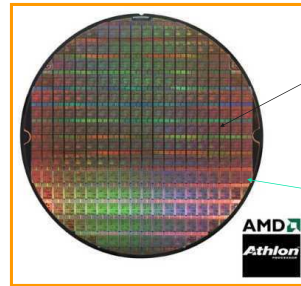
http://www.youtube.com/watch?v=aWVvwhzuHnQ&feature=PlayList&p=23BCE720D421E520&playnext=1&playnext_from=PL&index=30

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Příprava křemíkových plátek - Wafer

Jeden čip

Deska
(Wafer)

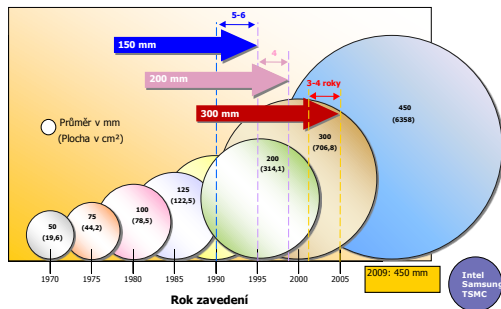

Dnes se používají až 12" (30cm) průměry

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

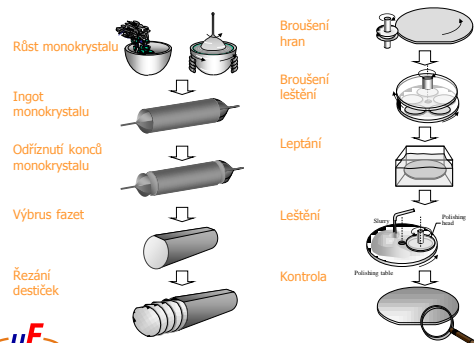
Velikost křemíkových plátek

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Základní kroky přípravy substrátů

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Příprava monokrystalů

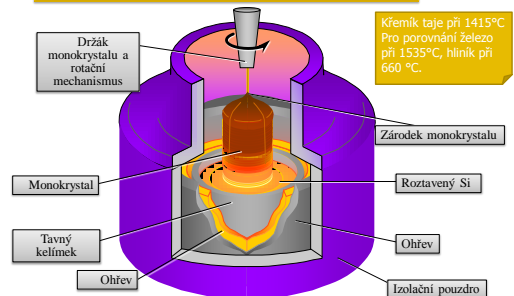

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

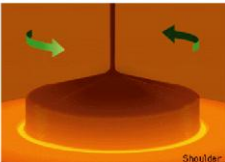
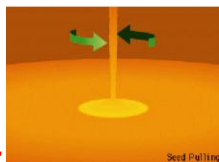
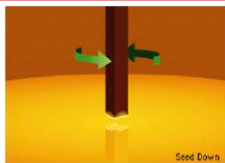

Výroba monokrystalů

Czochralského metoda – tažení monokrystalu

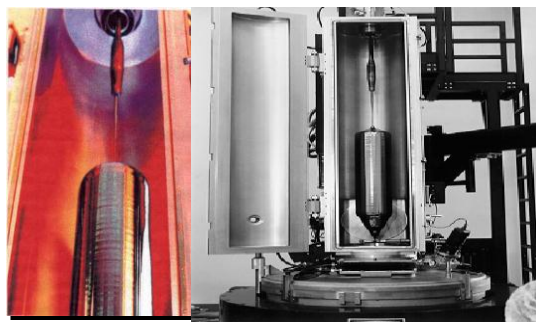
Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Fotografie tažného zařízení

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Opracování monokrystalu

Typ vodivosti (P anebo N) a krystalografická orientace křemíkové jsou zakódovány ve vzájemné poloze **hlavní a pomocné fasety**.

Odfixování znečištěných konců

Úprava průměru

Rezačka

Rezání faset

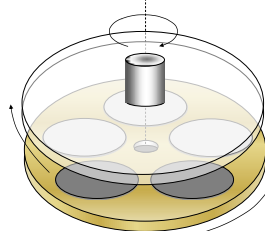

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Oboustranné leštění

Povrch desky musí být naprosto rovný bez jakýchkoli škrábanců a nerovností. Přesnost je v řádu nanometrů.

Vnější lešticí deska

Substrát

Spodní lešticí deska

Brusný materiál

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Broušení a leštění substrátů

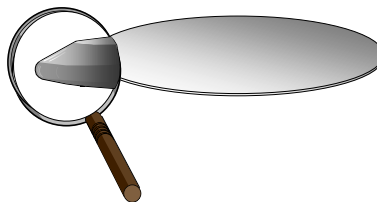

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Vyleštěný okraj desky

Ostré okraje desky jsou sraženy a vyleštěny kuli mechanické pevnosti.

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Výroba křemíkových desek - video

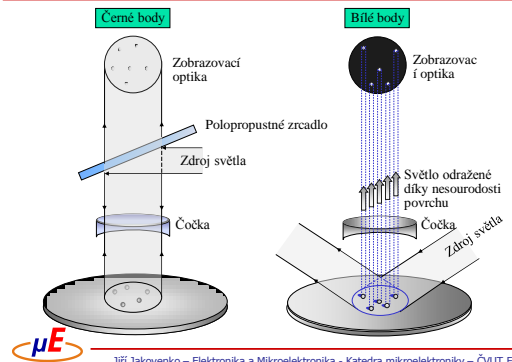
<http://www.youtube.com/watch?v=LWfCqpJzJYM&feature=PlayList&p=E513A3C80416FA47&index=0&playnext=1>

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Měření charakteristik substrátů

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Velikosti a vlastnosti plátek (waferů)

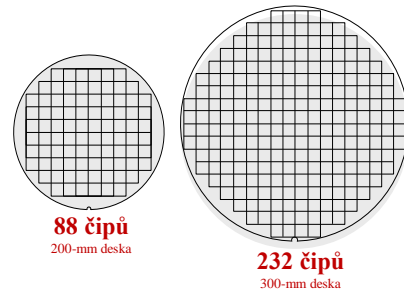
Průměr (mm)	Tloušťka (μm)	Plocha (cm ²)	Hmotnost (gramů)
150	675 ± 20	176	28
200	725 ± 20	314	53
300	775 ± 20	706	127
400	825 ± 20	1256	241

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Proč větší průměr?

Předpokládáme mikroprocesory velikosti 1,5 x 1,5 cm

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

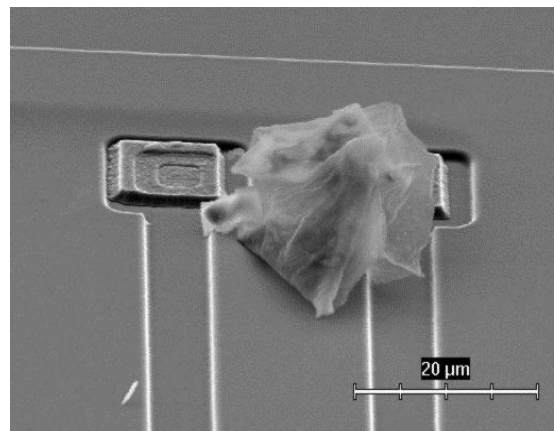

Defekty v procesu IO

- Litografie a leptání 40%
 - *Poruchy motivu, přerušení spojů*
- Difúze, termická oxidace, nanášení vrstev 25%
- Manipulace se substráty 10%
- Vliv okolí 25%
 - *Vzduch*
 - *Chemické roztoky*
 - *Plyny*
- Člověk

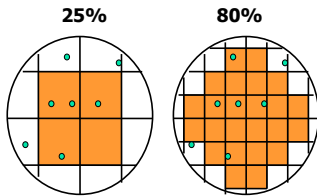

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Defekty v procesu

- **Výtěžnost x velikost čipu**
- **Cena čipu x výtěžnost**

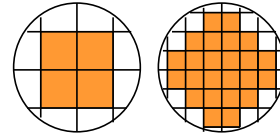
Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Výtěžnost

$$Y = \frac{\text{Množství_dobrých_čipů_na_desce}}{\text{Celkové_množství_čipů_na_desce}} \cdot 100\%$$

$$\text{Cena_čipu} = \frac{\text{Cena_desky}}{\text{Množství_čipů_na_desce} \times Y}$$

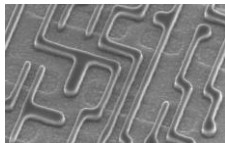

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

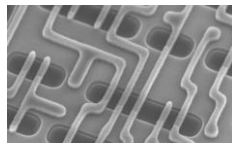

Litografie

Aneb - Jak dostat topologii čipu na křemík...

*Motiv fotorezistu po jeho vyvolání
(na této fotografii je nanášena
vrstva polySi na SiO₂)*

*Motiv PolySi po odleptání
a odstranění fotorezistu.*

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Litografie a leptání

Je jedním z rozhodujících faktorů, které ovlivňují hustotu integrace

Druhy litografie:

- **Fotolitografie**
- **Elektronová litografie**
- **Rentgenová litografie**

Suché leptání

Optická fotolitografie

Elektronová s přímou expozicí

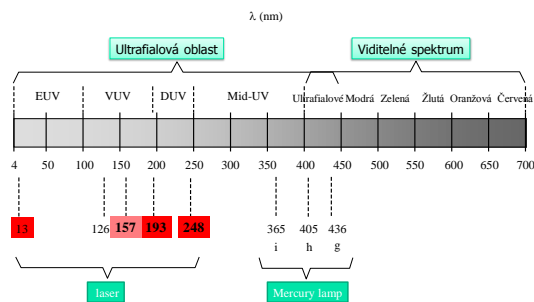
Rentgenová fotolitografie

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Definice ultrafialové oblasti

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

Fotolitografie

Jiří Jakovenko – Elektronika a Mikroelektronika - Katedra mikroelektroniky – ČVUT FEL

